

Pažljivo pročitaj tekst *Zašto mene svi odgajaju* Zlatka Krilića. Odgovori na pitanja.

Zašto mene svi odgajaju

Zlatko Krilić

Uvijek me zanimalo što se skriva iza riječi *odgoj*. Što zapravo ona znači?

Odgoj?

Stariji to često izgovaraju, ali nikad ne uspiju dobiti točan odgovor na pitanja o značenju te riječi. Nitko ne zna ili neće priznati da zna.

Nedavno sam, nažalost, saznao.

Tog smo se dana Marko i ja igrali lovaca. Lutali smo nepreglednim stepama i neprohodnim džunglama sa spremnim puškama. Lovili smo sve što se micalo. Već smo ulovili tri tigra i jednoga lava, bez ikakva razloga, prsnulo staklo na prozoru susjede Ivanke.

- Tko je to učinio? – izjurila je susjeda iz kuće.

- Ja... - priznao je Marko.

Nije ništa drugo ni mogao učiniti jer nas je obojicu držala za uši.

- Nismo htjeli razbiti vaš prozor. – promucalo sam. Nismo njega gađali.

- Nego?

- Gađao sam vašu mačku na prozoru. – reče Marko.

Na to je pobjesnjela. Tresnula je Marku pljusku. Htjela je i meni, ali je promašila.

- Kako ste neodgojeni! – vikala je za nama. – Reći ću ja to vašim roditeljima.

Navečer sam, skriven iza ograde, slušao kako Markov tata odgaja moga prijatelja. Tako ga je odgajao da se Markov plač čuo tri ulice uokrug.

Odgajati, dakle, znači, tući. Odgojiti je ljepši izraz za *isprebijati*.

Od tada sažalijevam dečka za kojega mi kažu:

- Vidiš kako je on lijepo odgojen!

Odmah tražim masnice po njegovu licu.

Jadnik. Tako mlad, a već tako odgojen.

- I ti bi trebao biti kao on. – govore mi pokazujući pristojne, odgojene dečke.

- Neću nikada, obećajem! – odmah se uplašim. – Neću nikada biti kao on, samo me nemojte tući.

Zašto djecu tuku kad nešto skrivaju, a odrasle ne?

Kad je moj ujak razbio vazru, mama je samo rekla:

- Pazi malo!

Da se to meni dogodilo, bilo bi drukčije, zato sam i rekao mami:

- Sad ga istuci!

- Koga?

- Ujaka.

- Zašto?

- Zato što bi mene za istu stvar istukla.

- On je već odrastao.

- Baš zato! Odrastao je, pa može bolje paziti.

- Ima mali pravo, – nasmijao se ujak – istuci me.

Mama se samo smijala i nije ga istukla.

- To nije pošteno. – rekoh.
- Joj, ti pričaš o batinama kao da te svaki dan tučem. – uozbiljila se mama.
- Ti ne. – rekao sam i pogledao svoja dva starija brata.

manje poznate riječi

stepa: veliko ravno prostranstvo pokriveno niskim grmljem i trajnim zelenim raslinjem

džungla: prašuma, tropska gusta šuma

1. Označi točan odgovor.

Tko često izgovara riječ *odgoj*?

- a) starije osobe
- b) djeca
- c) Marko
- d) ujak

2. Označi točan odgovor.

Što stariji podrazumijevaju pod pojmom *odgojeno dijete*?

- a) dijete koje se prikladno/pristojno ponaša u društvu
- b) dijete koje sluša svoje prijatelje
- c) dijete koje pred starijima i u svome društvu provodi svoju volju, zapovijeda drugima, dere se i tuče

3. Označi točan odgovor.

Kako je dječak sebi objasnio izraz *odgojiti dijete*?

- a) roditeljevo nastojanje da njihova djeca steknu osobine i navike prikladne u društvu
- b) isprebijati dijete kad se netko roditelju požali na djetetovo ponašanje
- c) poslušati djetetove sve želje i nastojati mu u svemu udovoljiti

4. Što su se igrali dječak i njegov prijatelj Marko? Odgovori jednom riječju.

5. Zašto je Markov tata navečer *odgajao* Marka?

6. Prepiši iz teksta jednu rečenicu kojom se Marko opravdava susjedi Ivanki za razbijani prozor.

7. Označi događaje iz priče koji su naveli dječaka na zaključak o značenju riječi *odgoj*.

igra lovaca

razbijen prozor susjede Ivanke

večernje odgajanje Markova oca

razbijena vaza

8. U polaznome su tekstu neki dijelovi označeni. Označi dio teksta u kojemu su rečenice u kojima dječak iznosi svoje mišljenje (doživljaj) o dječaku za kojega odrasli kažu da je lijepo odgojen.

9. Zadatak ima dva dijela.

Zaokruži jedan od ponuđenih odgovora.

Obrazloži svoj izbor.

Želi li dječak biti pristojan i odgojen dječak?

NE

DA

Obrazloži svoj izbor.

10. Zaokruži slovo uz točan odgovor. Tko je razbio maminu vazuu?

a) Marko

b) Darko i Željko

c) ujak

d) dječak (pripovjedač)

11. Označi točan odgovor.

Dječak je, promatrajući događaje u svojoj obitelji, uočio neravnopravnost.

Na koga se odnosila ta neravnopravnost?

a) na majku

b) na braću

c) na ujaka

12. U zadnjoj rečenici doznajemo da je dječak svoj pogled usmjerio prema svojoj braći?

Zašto je pogledao braću?

13. Kako bi odrasli trebali odgajati djecu? Navedi barem tri prijedloga za uspješan odgoj.
